

До пастора е и жена му

църква... аз по принцип ходя в средите, когато я посещават само жени. А в неделните – и мъже, и жени. В сряда се събираме само жени, молим се, пеем песни. Има сестри, които са на по-висок етап в религията. По принцип при нас няма по-нисшестоящи. Всички се считаме за равни. Всяка една споделя това, което преживява (ж., 30 г., българска циганка, Лом) (цит. по Пашова 2010: 111).

Прави впечатление още един твърде любопитен факт и при дасикане, и при хорохане рома – *отиването на хаджилък*. Думата хадж на арабски означава поклонение. Във времето на Османската империя за християните от Балканския полу-

остров посещението на Светите места се превръща в един своеобразен мюсюлмански сертификат за благонадежност. Титулуването „хаджи“ посочва, че не само е ходил до Божи гроб, но че при поклонението си там е станал „свят човек“. Български циганин мохамеданин, роден през 1900 г. в Сливен, е с фамилия Хаджикостов – доказателство не само, че прародителят му е ходил на хаджилък, а и с гордост е прибавил към името си „хаджи“ (ДВИА Велико Търново, ф.1969, оп.1, а.е.4, л.236).

И докато при циганите мюсюлмани отиват само мъжете, то циганите християни са с жените си. След Освобождението „сливенските цигани са сравнително уседнали и порядъчни занаятчии, най-вече железари... Наскоро имаше случаи, дете цигани отиваха фамилиарно (семеино - б.а.) на хаджилък в Йерусалим“ (Табакон 1911: 396). Копанарка от Варненско казва: „мама... тя имаше у сандъка бохчалък дрехи от хаджилък....И дядо, и баба. На баща ми баба му и дядо му ходили на